

Norges vassdrags-og energidirektorat
Postboks 5091
Majorstua
0301 Oslo

23.10.2007

Høringsuttalelse til melding om gasskraftverk på Slagentangen

Norges Naturvernforbund, Naturvernforbundet i Vestfold og Framtiden i Våre Hender Tønsberg & Omegn, viser til høring på melding om gasskraftverk på Slagentangen i Tønsberg kommune den 07.09.2007 og vil med dette gi våre kommentarer. I det følgende er Naturvernforbundet og Framtiden i Våre Hender Tønsberg & Omegn betegnet med ordet ”vi”.

Bakgrunn

Klima og energi

Nobels fredspris går til IPCC og Al Gore i 2007. Fredspriskomiteen har forstått alvoret i klimatrusselen og ønsker å få verden til å reagere. Vi mener at Norge bør redusere utslipp av klimagasser med 50 % innen 2020 og være et troverdig internasjonalt forbilde i klimapolitikken. Vi vet at det er et akutt behov for å redusere utslipp, nå må tiltak stå bak ordene.

Vi er svært opptatt av at målsetninger om reduksjon i klimagassutslipp må følges opp med langsiktige klimavennlige prioriteringer i energipolitikken. Hvor Norge må fokusere først og fremst på de mest klimavennlige energiløsningene. Den mest klimavennlige energiløsningen er å redusere og effektivisere forbruket. Potensialet for energieffektivisering i Norge er stort. Vi mener at myndighetene har ansvaret for å stimulere til at dette potensialet blir realisert. EU har gått inn for en målsetning at energiforbruket må effektiviseres med 20 % innen 2020. Vi mener at Norge må også sette seg et slikt mål.

Fornybar energi slik som bioenergi, solenergi, vindkraft og bølgekraft er klimavennlig energi som bør prioriteres. Her har Norge enorme uutnyttede ressurser. Ny fossilenergiproduksjon som gasskraft med 85 % CO₂-fangst kommer langt ned på listen for langsiktige energiløsninger i Norge.

Kraftbalansen

En dårlig kraftbalanse i Norge brukes stadig som argument for økt utbygging av gasskraftverk. Meldingen fra Skagerak Kraft AS, Fortum Power & Heat Oy og Østfold Energi AS er ikke noe unntak. I meldingen står det:

*”Totalt var det norske elektrisitetsforbruket i 2005 128 TWh, mens den samlede kraftproduksjonen i et normalår vil være 119 TWh.”*¹ Her unngås det å fortelle om at i 2005 hadde Norge en kraftproduksjon på 138 TWh og en netto eksportert på 12 TWh i følge NVE. Naturvernforbundet har påpekt at det er svært viktig med en oppjustering av begrepet normalår. Norge har i gjennomsnitt produsert 124,5 TWh elektrisitet de siste 7 årene og vært en gjennomsnittlig krafteksportør. Det planlegges også å settes i drift to store gasskraftverk, Kårstø og Mongstad med et felles årlig produksjonsbidrag på over 6 TWh. I tillegg har regjeringen sagt at den årlige produksjonen av fornybar energi – sammen med frigjøring av energi på grunn av energieffektivisering – skal sørge for 30 nye TWh innen 2016. Kraftselskapene må være ærlige når de skal argumentere for hvorfor de skal bygge ut.

Krav til utredningen

Samtidig som vi har uttrykket våre anbefalinger i forhold til prioriteringer i energipolitikken ønsker vi å komme med krav til utredning av Slagentangen gasskraftverk.

Vi ber om at følgende tema blir undersøkt grundig i konsekvensvurderingen:

Direkte og indirekte konsekvenser for utslipp av klimagasser

Beregninger fra Gassnova og Wuppertal-Institute for Climate viser at sjøl med 85 % CO₂ fangst på sjølve kraftverket betyr det ikke at 85 % av CO₂ utslippene er unngått. Det vil si at det er mer korrekt å si at det er mulig å unngå 70-75 % av CO₂ utslippene hvis det er 85 % CO₂ fangst på anlegget. Vi mener at det er svært viktig å få klargjort hvor mye utslipp av klimagasser et gasskraftverk på Slagentangen vil bidra til i et livssyklusperspektiv med og uten CO₂ fangst. Vi ber om at utbyggere blir pålagt å legge frem en livssyklusbasert utredning på de totale klimagassutslippene gasskraftverket vil gi.

Hvor mye vil det koste å rense ut 85 % av CO₂ utslippene fra anlegget? Og hva betyr det for lønnsomheten for kraftverket?

I meldingen på side 21 står det:

”Dette innebærer at selskapet ikke må bli negativt belastet med fangstkostnader for CO₂ utover eventuelle kostnader for CO₂-kvoter man alternativt ville hatt. Alternativt kan andre ta seg av oppgaven, eller økonomisk kompensasjon kan gis som offentlig tilskudd til bygging og drift av CO₂-håndteringen.” Betyr dette at hvis det ikke blir bedriftsøkonomisk lønnsomt å ha CO₂ fangstanlegg må staten betale for fangstanlegget? Hvor mye kraft kan frigjøres eller produseres dersom subsidier i samme størrelsesorden blir gitt til å stimulere enøk eller alternative energikilder?

Hvordan kan CO₂ utslippene fra Esso-raffineriet på Slagentangen også renses for CO₂? Hva slags effekt har dette på de totale CO₂ utslippene fra anlegget?

¹ Side 6 i Gasskraft på Slagentangen: Melding om tiltak Gasskraftverk med CO₂-fangst Skagerak Kraft AS, Fortum Power and Heat Oy, Østfold Energi AS Desember 2006.

Hvilken betydning får økt tilførsel av elektrisitet på markedet for muligheten for innføring av miljøvennlige alternative energikilder og på satsning på effektivisering?

Hvorvidt er det realistisk at et gasskraftverk i Norge kan erstatte kullkraft i utlandet? Meldingen holder dette fram som en mulighet. Da forventer vi at sannsynligheten for dette blir underbygget.

Konsekvenser av gassrørledning

Hvilken rolle har gasskraftverk på Slagentangen for realisering av gassrørledning til Østlandet?

Meldingen holder fram at gasskraftverk på Slagentangen vil bidra til å forsvare en slik rørledning økonomisk. Konsekvensutredningen må utvides til ikke bare å se på konsekvensene av kraftverket på Slagentangen, men også hvilke konsekvenser en gassrørledningen i seg selv vil ha.

Et sentralt spørsmål for oss er hvordan en gassrørledning til Østlandet vil påvirke muligheten for å ta i bruk fornybare energikilder til oppvarming? Vi har allerede sett at etablering av infrastruktur for gass i Tønsberg har redusert mulighetene for økonomisk fortjeneste ved et planlagt fjernvarmenett i byen.

Hvor store lekkasjer av fossilgass vil man måtte regne med fra et gasskraftverk av denne størrelsen (1100 MW), og hvor store lekkasjer er realistisk å regne med fra gassrørledningen? Hvilken klimavirkning vil dette ha?

Plasseringen og utnyttelse av spillvarme

Hvordan er muligheten for å utnytte spillvarme et gasskraftverk på Slagentangen til oppvarming og eller andre formål? Hvor mye vil det koste å bygge ut et slikt fjernvarmesystem?

I meldingen er denne muligheten nevnt, men på informasjonsmøte om gasskraftverket på Volden skole i Tønsberg, ble muligheten av å utnytte kjølevannet klart avslått. Det ble hevdet at temperaturen på kjølevannet var for lav til at det var mulig. Hvor høy er temperaturen på kjølevannet og hvor høy må den være til at den skal kunne utnyttes?

Hvor er den gunstigste plasseringen av kraftverket dersom målet er maksimal utnytting av spillvarmen?

Andre forurensningsspørsmål

Hvilke miljøeffekter har aminseparasjon av CO₂? Konsekvensutredningen må gjøre rede for livssyklus for produksjon og bruk av amin ved rensing.

Hvilken miljøvirkning vil sot fra kraftverket ha?

Effekter på biologisk mangfold

Hvilken effekt vil utslipp av kjølevann ha for marine økosystem i nærheten av utslippet?

Det er ikke tilstrekkelig å anta at etablering av dette kraftverket ikke vil ha konsekvenser for biologisk mangfold fordi det lokaliseres i tilknytning til eksisterende industri. Kraftverket lokaliseres i et skogområde som er kjent for et rikt og til dels også sjeldent biologisk

mangfold. En grundig undersøkelse av dette er et absolutt krav. Randområder inntil 100 meters avstand bør også undersøkes med tanke på sårbare hekkende rovfuglarter. Det er kjent at flere sårbare og truede rovfuglarter skyr aktivitet i en radius på opp til 100 meter.

Konsekvenser for friluftslivet

Skogområdet, som på folkemunne kalles Essoskogen, er et av de desidert viktigste rekreasjonsområdene i Tønsberg kommune. Hvilken effekt kraftverket får for utøvelsen av friluftsliv i dette området må utredes. Vil arealet som kan nyttes til friluftsliv reduseres, og i så fall hvor mye? Hvor langt unna kraftverket må man for å slippe støy? Hvilken effekt vil kraftverket ha for lukt, støy og landskapsopplevelse i dette området? Utredningen må visualisere landskapsvirkningen av kraftverket.

Vennlig hilsen,

Torhildur Fjola Kristjansdottir (sign)
Norges Naturvernforbund
Energirådgiver

Hans Ivar Nesse
Naturvernforbundet i Vestfold
Sekretær

Øystein Tranvåg
Framtiden i Våre Hender Tønsberg &
Omegn
Leder